

KUMAR VE BAHİSTEN DOĞAN BORÇLAR

Yazan :

Prof. Dr. Necip BİLGE

I — KUMAR VE BAHİS MEFHUMU.

1. BK. nun «kumar ve bahis» başlığını taşıyan 21. babında sadece kumar ve bahis değil, karakter itibariyle onlara benzetilen piyangolar ile fiyat farkı esasına üzerine yapılan vadeli alışverişler dahi hükme bağlanmış bulunmaktadır. Fakat kanun, diğer akitlerde takip ettiği usul hilâfına, kumar ve bahsi tarif eylememiştir.

Kumar ve bahis, haddizatında bir mukavele olmayıp bir eğlence vasıtasıdır. Fakat esas gayesi eğlenmek, hoşça vakit geçirmek olan kumar veya bahis münasebetiyle muayyen bir neticeyi elde etmek üzere bir akit yapıldığı da vâkidir. Meselâ oyunda taraf olanlar, kazanan tarafa kaybeden tarafın muayyen bir şey veya bir miktar para vermesini taahhüt ederler. Bahisde de vaziyet hemen hemen aynıdır. Muayyen bir hadise hakkında ihtilâfta bulunan iki taraf, neticede haklı çıkana muayyen bir şey veya bir miktar para ödemeyi kabul ederler.

Kumar ile bahsin birbirinden hangi ölçüye göre tefrik edileceği meselesi nazariyatta tartışma konusudur. Hâkim görüşüne göre, aradaki fark daha ziyade tarafları bu muameleleri yapmaya sevkeden âmilde, saikde tecelli eylemektedir : Kumarda kazanç ve eğlence saiki galip olduğu halde, bahisde tarafların ihtilâflı bir mevzudaki iddialarının teyit edilmesi ve bu suretle de manevî, fikrî bir itminan temin olunması söz konusudur. (1)

Bununla beraber iki mevzuu birbirinden ayıracak nazari ölçüler bulmanın pratik bir önemi yoktur. Çünkü kanun koyucu her iki hadiseyi de hukukî neticeleri bakımından eşit muameleye tabi tutmakta ve gerek kumardan, gerekse bahisten bir alacak hakkı doğmayacağını ifade eylemiş bulunmaktadır (BK. 504). Halbuki müşterek pandekt hukukunda bahisden tam müeyyede bir alacak doğduğu ve fakat kumardan ancak eksik yani hukukî müeyyedesini bulunmayan bir alacak doğduğu kabul olunduğu için iki müesseseyi birbirinden ayırmanın pratik önemi büyüktü.

(1) Schwarz, Borçlar hukuku s. 93; Schönerberger, Art. 513 No. 48. Matti, Jeu et pari, FJS. No. 630 p. 2; F. Feyzioğlu, kumar ve bahis 1. 44 v. d.

Kanunun, bu babında, kumar ve bahis adı altında topladığı oyunları ve hadiseleri saymaya lüzum ve imkân yoktur. Bunların isim ve şekilleri zamana göre değişmektedir. Boks, futbol, güreş, muhtelif yarışlar gibi spor oyunları buraya girebileceği gibi, hokkabazlık gibi maharet ve düzen oyunları, yahut dans, zeybek, halay gibi cemiyet eğlence ve oyunları da bu bap hükümlerinin uygulanmasını gerektirebilirler.

Diğer taraftan normal olarak oyun vasfını haiz olmayan en ehemmiyetsiz bir hâdise dahi taraflar arasında bu bap hükümlerine tâbi borç doğuran kumar veya bahse mevzu teşkil edebilir.

2) Kanun kumar veya bahis için yapılan avansları ve verilen ödünçleri de aynı hükme tâbi tutmuş bulunmaktadır. Yani kumar oynamak veya bahis tutmak maksadı ile yapılan avanslar ve verilen ödünçler dahi taraflara dâva hakkı bahşeden bir alacak doğurmazlar. Madde metninde sadece kumar ve bahisten söz edilmekte ise de, kumar vasfını haiz olan borsa muameleleri için verilen ödünçler ve yapılan avanslar da aynı hükme tâbirdirler. Haddizatında tam bir borç vasfını haiz olan avans ve ödünçlerin kumar hükmüne tâbi tutulmaları için, bunların kumar veya bahiste veya bu vasıfları haiz borsa işlemlerinde kullanılmaları maksadı ile bilinerek verilmiş olmaları lâzımdır. Bu paraların oynayanlardan veya bahis tutanlardan birisine diğeri tarafından veya üçüncü bir şahıs tarafından verilmiş olmalarının önemi yoktur. Elverirki bu ödünç ve avans muameleleri sözü edilen maksatlarda kullanılmak üzere ve oyun henüz oynanmadan yani kazanan veya kaybeden taraf belli olmadan yapılmış bulunsun. Bununla beraber yapılmış olan ödünç ve avans muamelesinden sonra oyun oynanmadığı takdirde, verilmiş olan avansın istirdadı caiz olduğu gibi (2), mevcut yani tahakkuk etmiş bir kumar veya bahis borcunun ifasını temin gayesiyle yapılan ödünçlerde dâva hakkıyla müeyyet borç doğururlar.

3) Fiyat farkı esası üzerine yapılan vâdeli alışverişler. BK. 504. maddesinin 2. fıkrası fiyat farkına dayanan vâdeli alışverişlerin kumar vasfını haiz olmaları halinde de aynı hükmün tatbik olunacağını bildirmektedir. Yani kumar vasfını haiz olup fiyat farkına dayanan vâdeli alışverişlerden doğan borçlar da kumar ve bahis borçları gibi dâva hakkı bulunmayan eksik borçlardır. Fakat kumar vasfını haiz olan bu gibi muameleler nelerdir? Bu hususun tayini oldukça zordur.

(2) Ygt. hukuk genel kurulu 12/11/1947 tarihli kararında at yarışlarında müşterek bahse katılmak için bilet alınmak üzere verilen paranın, bilet alınmadığından ve yarışlara iştirak edilmediğinden dolayı, iadesi hakkındaki dâvayı kabul etmiştir; Tepeci, BK. S. 680.

Metin bakımından Türk borçlar kanunu ile İsviçre borçlar kanunu arasında bu hususta bir fark mevcut ise de tatbikat bu farkı ortadan kaldıracak şekilde gelişmiştir. Gerçekten Türk borçlar kanununda kumar ve bahis vasfını haiz olduğu takdirde borsaya dahil olan emtia ve kıymetli evrakın fiyat farkı esası üzerine yapılan vâdeli alışverişler «diye bir tek muameleden bahsolunduğu halde, İsviçre BK. nunda» «fiyat farkı esası üzerine yapılan muameleler ile vâdeli alışverişler» şeklinde iki muamele söz konusu edilmektedir. Bununla beraber İsviçre tatbikatı da sadece, fiyat farkı esası üzerine yapılan vâdeli alışverişlerin kumar vasfını haiz muameleler mahiyetini kazanabileceği görüşünü benimsemek suretiyle iki memleket kanunlarının metinlerinde mevcut olan farkı ortadan kaldırmış bulunmaktadır (3). Fakat sözü edilen bu vâdeli muamelelerin kumar vasfını haiz olmaları hangi şartların vücuduna bağlıdır?

Bir kerre fiyat farkı esasına dayanan vâdeli muamelelerin kumar vasfını haiz olmaları için bu muamelelerin borsaya kayıt ve kabul oluna-bilen emtia ve kıymetli evrak hakkında cereyan etmesi gerektiği hususunda içtihat ve doktrinde herhangi bir ihtilâf yoktur. İhtilâf muamelenin haiz olacağı vasıflardadır.

Federal mahkemenin eski içtihatlarında, borsaya kayıt ve kabul olunan emtia ve kıymetli evrak üzerindeki vâdeli muamelelerin kumar vasfını taşıyabilmeleri için, akdin inikadı sırasında tarafların yaptıkları açık veya zımnî bir anlaşma ile satım mevzuu şeyin hakikî teslim veya tesellümü hususundaki hak ve mükellefiyetlerin bertaraf edilmiş olması ve bu suretle mukavelenin mevzuunun sadece fiyat farkından ibaret bulunmuş olması şart kılınıyordu (AFT 62 11 112 - JdT 1936 1 430). Doktrinde vaki tenkitler sonunda Federal mahkeme bu içtihadı tamamen değilse bile, kısmen terketmiştir. Gerçekten taraflar hakikî ifadan vaz geçtiklerini açık olarak hiç bir zaman beyan etmezler; zımnî bir anlaşmanın mevcudiyeti ihtimali ise sadece bir faraziyeye dayanmaktadır. Halbuki borsalarda gayet ciddî vâdeli satımlar yapılır ve bunlarda da çok zaman teslim ve tesellüm bilfiil vuku bulmaz. Bu itibarla federal mahkemenin yeni kararlarında meselenin halli için müşahhas hadiselerle bakmak gerektiği, tarafların durumunun tetkik edilmesi icabettiği zikrolunmakla beraber, kumar vasfını kabul ettirebilecek işaretler meyanında (ezcümle muameleyi yapanın borsa işlerindeki bilgisizliği, onun servetiyle maruz kaldığı tehlikenin birbirine nisbetsizliği, muamelenin akdindeki düşünce ve plânsız hareketi v.s) borsa arentesinin de işin kumar vasfını yani diğer âkidin sadece fiyat farkını göze alarak muamele yaptığını bildiği veya bilmesi lâ-

(3) ATF 65 11 21-JdT 1939 1 272; bu mecmuada Kutaissof p. 280

zımgeldiği şartını da aramak gerektiği içtihat olunmuştur (4). Bu görüşü destekleyenler olduğu gibi (Guhl, OR. s. 29; Schönerberger, Art. 513 No. 23), tenkit edenler de vardır (Kutaissof, JdT 1939 1 280). Federal mahkemenin bu içtihadı Alman medeni kanunundaki tanzim tarzına da uymaktadır (BGB S. 764).

Durumun aydınlanması için şöyle bir misal vermekte fayda vardır : A Borsaya dahil muayyen emtiayı veya kıymetli evrakı B den muayyen bir vâde ile satın almış gözükür. Hakikatte onların maksatları bilfiil almak ve vermek olmayıp, satım günün fiyatı ile vâde günündeki fiyat arasında vuku bulacak farkı elde etmekten ibarettir. Bu suretle muamele iki fiyat arasındaki farka dayanmaktadır : Eğer fiyatlar yükselirse satın alan kazanmış, diğer taraf kaybetmiş olur; yok eğer fiyatlar düşerse satın alan kaybetmiş, diğer taraf kazanmış olur. Tarafların her ikisinin de maksatları aynı ise meselenin halli nisbeten kolaydır. Maksat sadece bir tarafın maksadı kumar olduğu takdirde iş güçleşir. Bu takdirde Federal mahkeme içtihadına göre diğer tarafın bunu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde kumar hükümlerinin tatbiki gerekir.

Yukarıdanberi verilen izahlardan anlaşılacağı üzere kumar ve bahis aslında hukukî manâda bir mukavele olmamakla beraber muayyen bir edimde bulunmak üzere bir mukavele yapılmasına sebep olmaktadır. Bu akdin hususiyeti alacaklı veya borçlu olan tarafın önceden belli olmamasıdır. Cereyan şekli önceden kestirilemiyen olayların gidişine ve gelişmesine göre taraflardan birisi veya ötekisi alacaklı duruma geçecektir. Bu itibarla mukavelenin taraflar hakkında doğuracağı neticeler şansa, talihe bağlı bulunmaktadır. Ancak bu münasebetle derhal işaret etmek gerekir ki, kumar veya bahisde veya bu bahsi haiz borsa işlemlerinde her iki taraf da başlangıçta müeyyedesiz olsa bile bir taahhüt altına girmektedirler. Buna mukabil taraflardan yalnız birisi mükellefiyet altına girip, diğeri tamamen serbest olduğu takdirde muameleyi şarta bağlı bir bağışlama olarak tavsif etmek gerekir.

1) Kanunumuzun 504. maddesi kumar veya bahsin bir alacak hakkı doğurmuyacağını ifade eylemekte ise de, maddenin kenar notu ve daha sonra gelen hükümler bu ifade tarzının pek doğru olmadığını göstermektedirler : Gerçekten 504. maddenin kenar başlığı «alacağın dâva edilememesi» şeklinde bir ifade taşımaktadır. Diğer taraftan 505. maddenin biraz karışıkca yazılmış olan 2. fıkrası da kumar veya bahisden bir alacağın doğduğunu dolaylı bir ifade ile isbat eylemektedir. Gerçekten bu fıkra hükmüne göre, kumar veya bahisde kaybeden taraf, ihtiyariyle yani isteyerek verdiği şeyi (para veya ayın) geri alamaz. Bu hal kumar veya ba-

(4) ATF 65 11 21 — JdT 1939 1 272.

hisden hiç olmazsa tabii veya eksik bir borç doğduğunu kesin bir şekilde isbat eder. O halde 504. maddenin kenar notunu 505. maddenin 2. fıkrası hükmü ile mezcederek diyebiliriz ki, madde metninin sarih ifadesi hilâfına, kumar veya bahisten bir alacak hakkı doğar ve fakat bu alacağın adli yollardan takibi için bir dâva hakkı mevcut değildir. Bu demektir ki kumar veya bahiste kaybeden taraf kararlaştırılan edimi isteyerek yerine getirdiği takdirde bir teberruda bulunmuş olmayacağı gibi, sebepsiz bir edâ dahi yapmış sayılamaz; O ancak borcun ödemiş olur (v. Tuhr CO. 1 29). Hâkim kaybeden taraf edimi kendi isteğiyle yerine getirmediği takdirde, kazanmış olan taraf kararlaştırılan edimin yerine getirilmesi için kaybeden tarafı dâva veya takip edemez. Bu esasın tabii ve zaruri bir neticesi de şudur: Oyun oynanması veya bahis tutulması hususunda taraflar arasında bir sözleşme yapılmış olsa bile, taraflardan hiç birisi diğerini oyunu oynamaya veya bahsi tutmaya icbar edemez. İşte kanunun bu hükümde anlatmak istediği şey budur.

Kumar ve bahis borçlarının pek iyi karşılanmamasının ve böylece ancak eksik bir borç olarak tavsif edilmesinin sebebi, taraflar arasında vuku bulan mamelek mübadelesinin iktisadî bakımdan lüzumsuz, faydasız ve gayri makul oluşudur. Gerçekten kumar ve bahis sonunda meydana gelen servet mübadelesi kaybeden taraf için çok zaman tehlikeli ve meşum zararlar doğurabileceği gibi, kazanan taraf için de ahlâkî bakımdan tamamen meşru bir kazanç sayılamaz. Bununla beraber kumar ve bahis borcunun ahlâk ve adâba aykırı olduğu da iddia olunamaz. Eğer öyle olsaydı borç BK. 20. madde gereğince tamamen batıl olur ve isteyerek olsa bile ödenmiş olan şeyin iadesi istenebilirdi (BK. 61).

Kumar, bahis veya benzeri muamelelerden doğan borcun eksik bir borç olduğu ve dâva edilemeyeceği hususu kamu düzeni (âmme intizamı) ile ilgilidir. Bu itibarla işbu muamelelerden doğan bir alacağın mahkeme- de veya icrada takibi sırasında borçlu kumar veya bahis defini ileri sürerek takipten kurtulabileceği gibi, hâkim de bu ciheti resen nazara almakla mükelleftir. Böyle olunca da, kumar veya bahis definde bulunmak borçlu için hüsnüniyet kaidelerine aykırı düşmez ve hakkın kötüye kullanılması vasfını iktisabetmez (5).

Kumar, bahis veya benzeri muameleler dâva hakkı ile korunmuş bir alacak doğurmadıklarına göre, bu nevi alacakların tamamen muteber bir şekilde teminat altına alınmalarının da mümkün olmaması gerekir; yani bu alacaklar ezcümle kefalet, rehin veya cezaî şart ile temin ve takviye edildikleri takdirde dâva hakkı ile müeyyet tam bir borç haline gelmezler.

(5) İsviçre borçlar kanununun almanca ve fransızca metinlerinde böyledir : «Keine Forderung = aucun droit de créance», Art. 513.

Asıl borçtaki mâluliyet, eksik borç olma vasfı o borçla ilgili teminat akitlerine de sâri olur. Bu sebeple, asıl borçlunun haiz olduğu kumar ve bahis def'ini kefil veya rehin maliki de ileri sürmek hakkını haiz olur. İsviçrenin yeni kefalet hukuku kefil bakımından bu hususu açık olarak tesbit etmiş bulunmaktadır. (İBK. 502). Eksik mahiyetli olmalarından ötürü kumar ve bahis borçları tam müeyyedeli diğer borçlarla takas edilemezler veya tecdit suretiyle tam bir borç haline getirilemezler.

2) Kanunun 505. maddesi yukarıda izah ettiğimiz 504. maddedeki prensibin neticelerini düzenlemekte ve tarafların kanuna karşı hile yollarına sapmalarını engelliyecek hükümler koymaktadır. Gerçekten taraflar bazan mevcut alacak ve borçlarının kumar veya bahisten doğduğunu gizliyerek, mücerret bir borç senedi tanzim etmek suretiyle kanuna karşı hile yoluna sapmak ve böylece aslında hukukî müeyyedesiz olmayan eksik bir borcu mücerret mahiyette bir borç ikrarı ile tam bir borç haline getirmek isteyebilirler. Bilindiği üzere BK. nun 17. maddesine göre borcun sebebini ihtiva etmemiş olsa bile, borç ikrarı muteberdir. O halde aslında kumar veya bahisten doğmuş olması dolayısıyla dâva hakkı bulunmayan bir alacak, sebebi zikredilmeyen mücerret bir borç senedi imza ettirilmek suretiyle tam ve kâmil bir alacak haline getirilebilme tehlikesi var demektir. İşte kanun koyucu buna mani olmak ve kanuna karşı hile yollarını kapamak istemiş ve kumar oynamak veya bahse girişmek suretiyle borçlanmış olan kimse tarafından imza edilmiş bulunan âdî borç veya kambiyo senedinin muteber olmayacağını, bu belgeler üçüncü şahıslara devir edilmiş olsalar bile bunlara müsteniden hiç bir hak talep edilemeyeceğini 505. maddenin 1. fıkrasında hükme bağlamış bulunmaktadır. (6)

Ancak bu hükmün hiç bir istisnasız, sıkı bir şekilde tatbiki muamelâtı sekteye uğratmak ve hüsnüniyetli üçüncü kişileri zarara sokmak tehlikesini de doğurabilir. İşte bu mahzuru önlemek maksadıyla kanun koyucu «kıymetli evrakın hüsnüniyet sahibi üçüncü şahıslara bahşettiği hakların mahfuz olduğunu» da ayrıca belirtmiştir. (7)

505. maddenin 2. fıkrası kumar ve bahis borçlarının edâsı için bilyeriyar verilen şeylerin geri alınmayacağını da ifade eylemektedir. İfade tarzı biraz karışıkca olan bu fıkra böylece kumar ve bahisten nâtamam olsa bile bir borç doğmakta olduğunu dolayısıyla tesbit eylemektedir. Kanunun bu fıkrası evvelâ bir kaide koymakta ve sonra da bu kaideye iki istisna derpiş eylemektedir.

(6) Scönerberger. Art. 513 No. 49, 51; Martin, CO 11 p. 390; ATF 61 11 117, 65 11 21 — JDT. 1939 1 272.

(7) Kıymetli evrak hakkında bak. yeni TK. 557, 561, 571

Kaide şudur : Kumar ve bahis borçlarının edâsı maksadiyle istiyerek verilen şeyler istirdat olunamaz. Çünkü bu edâlar eksik de olsa bir borcun ifası mahiyetinde olduklarından, diğer taraf için sebepsiz bir iktisap teşkil etmezler. Kanun metninde bilihtiyar (istiyerek) tabiri bulunduğu göre, bunun muhalif mefhumundan, zorla yhaut hile veya hata neticesi olarak verilen şeylerin istirdadı caiz olduğu manâsı çıkarılabilir. Hatanın hukukî veya fili bir hata olması arasında istirdat bakımından bir fark yoktur.

Kanun sözü edilen 2. fıkranın sonunda sadece «kumar akçesi geri alınamaz» demektedir, bu hükme «bahsi» ve «kumara benziyen diğer muameleleri» de katmamak için bir sebep yoktur. Çünkü fıkranın baş tarafı zaten bahsi de içerisine almış bulunmaktadır. Diğer taraftan akçe tabiri de pek doğru değildir. Zira kumar veya bahis borcunun edâsı maksadiyle verilen şey para olmayıp bir şey, bir ayın olsa dahi hüküm yine böyledir. Nitekim kanunumuzun mehazı dahi bu görüşü doğrulamamaktadır. Zira İsviçre BK. nunda «verilen kumar akçesi» tabiri değil, «bilihtiyar yapılan edâ» deyimi mevcuttur. Bu edânın para veya başka bir şey olarak yapılması pekâlâ mümkündür. Diğer cihetten şu noktaya da işaretleyebiliriz ki, maddede sadece kumar veya bahisten söz edilmekte olmasına rağmen kumar ve bahis vasfını haiz olan fiyat farkı esası üzerine müesses vâdeli alışverişlerdeki edâların iadesi meselesinde de aynı kaide carî olmak gerekir.

Kumar ve bahis borçlarının istiyerek ödenmesi halinde istirdat caiz olmadığı hakkındaki bu kaideye kanun iki istisna koymuştur; Bu iki halde istirdat caizdir :

a. İstisnalardan birincisi kumar veya bahsin veya bu vasıftaki muamelelerin usulü dairesinde cereyanına kazaen veya diğer tarafın fiili neticesi bir mânî zuhur etmiş olmasıdır. Kanun burada oyunun tamamen intikandan ziyade oyun kaidelerine riayet edilmemiş olması halini derpiş eylemektedir. Bununla beraber oyunun tamamen kesilmiş olması halinin de buraya gireceği şüphesizdir.

Bir at yarışının veya bir maçın yağmur, fırtına gibi sebeplerle yapılamamasını kazaen vaki bir mani olarak tavsif eylemek mümkündür.

Diğer tarafın fiilinden maksat da, o tarafın bir hile yapmış olması hali değildir. Zira hile biraz aşağıda bahis edeceğimiz ikinci istisnanın mevzuunu teşkil eylemektedir. O halde diğer tarafın, oyuna usulü dairesinde devam etmeye mani olacak bir hareketi, bir kusuru kâfidir.

b. İkinci istisna diğer tarafın, oyunu usulü dairesinde cereyanına karşı bir hile yapmış olmasıdır. Bu hile veya desisenin oyun esnasında veya oyundan önce yapılmış olması arasında fark yoktur.

İşte ancak bu iki haldedir ki, kaybetmiş olan taraf ihtiyariyle vermiş olduğu şeyi istirdat edebilir. Bu haller dışında verilenin istirdadı caiz ve mümkün değildir.

III. Piyangolar.

Kanunumuzun 506. maddesi Hükûmet tarafından müsaade edilmiş olmadıkça piyangoların da hiç bir alacak hakkı doğurmayacaklarını ve bunların kumar hakkındaki hükümlere tabi olacağını ifade eylemektedir. Şu hale göre Hükûmet tarafından müsaade edilmiş bulunan piyankolar tam bir alacak hakkı doğuracağından, bunların dâva ile takip ve tahsili mümkün olacaktır. Aksi takdirde yani Hükûmetin müsaadesi olmayan halde ancak eksik bir alacak mevcut olacağı için, bu hak dâva ile müeyyet bulunmayacak ve sadece bilihtiyar ödenen piyango borçlarının istirdadı cihetine gidilemeyecektir.

Memleketimizde gerek piyangolar gerekse at yarışlarındaki müşterek bahisler hususî kanunlarla teminat altına alınarak hukukî himayeye mazhar olmuşlardır. 5/ Temmuz/1939 tarih ve 3670 sayılı kanun Türk Hava kuvvetlerine yardım maksadiyle millî piyangoyu tesis eylediği gibi, 6132 sayılı kanun da at yarışlarındaki müşterek bahisleri Devlet himayesine mazhar eylemiştir.

Bundan başka Bankalar, mevduatı teşvik maksadiyle; gazete idarehaneleri veya diğer müteşebbisler satışı artırmak gayesiyle ikramiye keşideleri tertip eylemektedirler ki kanaatımızca bunları dahi piyango hakkındaki hükümlere tabi tutmak gerekir. Yani Hükûmet tarafından müsaade edilmiş oldukları takdirde bu nevi ikramiyeler tam bir alacak hakkı doğururlar. Aksi takdirde bu alacaklar dâva hakkından mahrumdurlar. İkramiye mevzuunu teşkil eden şeylerin menkul veya gayrimenkul bulunması arasındaki bir fark yoktur. Bu itibarla bankaların gayrimenkullere taallük eden ikramiye keşidelerini satımda olduğu gibi resmi şekle tabi tutmak isteyen yargıtay kararındaki görüşe iştirak edemiyoruz (8).

IV. Kumar, bahis ve piyangolarla kumar vasfını haiz borsa muamelelerinin şekli hakkında kanunda bir sarahat olmadığına göre bu muamele-

(8) Ygt. TD. 17/0/1955 tarihli karar, Ad. d. 156 1 152.

lerin sıhhati herhangi bir şekle riayete mütevakkıf değildir. Şifahi ve hat-
ta zımnî bir anlaşma dahi kâfidir. Bu sebeple yargıtay ticaret dairesinin
17/5/1955 tarihli kararında piyangoya dahil ikramiye evlerinin verilmesi
hakkındaki taahhüdü şekil noksanından dolayı muteber saymamasını doğ-
ru bulmamaktayız. Ancak piyangoların muteber bir borç doğurmaları için
gerekli müsaadenin alınmış olması lâzımdır. 3670 sayılı kanuna göre, karşı-
lığı nakit olarak piyango keşidesi hakkı münhasıran millî piyango idare-
sine tanınmıştır (Mad. 1). O halde hakikî veya hükmi başka hiç bir şahıs
bu şekilde piyango tertip edemez. Eşya piyangolarına gelince, bunlar 1331
tarihli cem'i ianat nizamnamesine tâbidir. Bu nizamnameye göre, eşya pi-
yangoları - bunlara kur'a keşidesi de denebilir - için gerekli müsaadeyi
vermeye valiler yetkilidirler. (Cem'i ianat nız. mad. 15).
